

NAŠE SLIKE

PRILOGA SLOVENSKEMU GOSPODARJU

LETNIK II

MAREC 1931

ŠTEV. 3

Beograd.

Slika levo gori: Trije rodovi beograjskih hiš; desno gori: Na Terazijah; desno v sredi: V Kralja Milana ulici stoji kraljevi dvor (s kupolama). Spodnja slika: Pogled na Beograd od severa. Na levi stara beograjska trdnjava, spremenjena v šetališče.

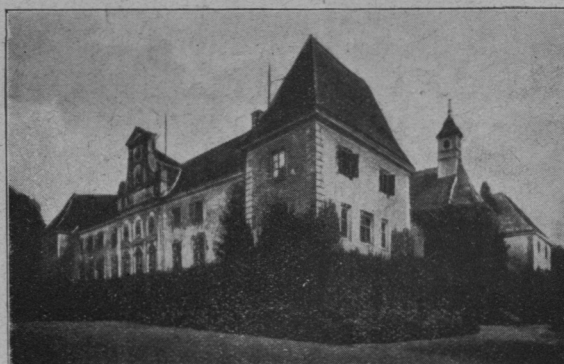
Inž. P. Nešič, župan mestne občine Beograd.

Grob neznanega vojaka na Avali (poln vencev). Beograd, glavno mesto naše države, šteje okoli 250.000 prebivalcev in leži ob izlivu Save v Donavo na malem gričku. — V mestu se zrcali njegova burna preteklost, napredujoča sedanost in lepa bodočnost. Kakor bi pomešal kmečko vas v velemesto, stojijo male, nizke hišice iz starih in predvojnih časov poleg modernih, visokih in razkošnih palač. V mestu samem se srečajo največja eleganca in razsipnost z največjo revščino, najstarejši običaji in navade z najmodernejšimi napravami. — Najlepsi del mesta leži med Kralja Milana ulico, kjer se nahaja tudi kraljevi dvor, in med kolodvorom. Tu se tudi nahajajo krasne nove palače raznih ministrstev. — V bližnji okolici, jugozapadno, je Topčider, krasno sprehajališče in znamenita obrambna točka v svetovni vojni, severno od Topčidera, v savski strugi, znameniti ciganski otok. Južno od mesta se nahaja tudi lepa razgledna točka Avala, kjer je grob neznanega vojaka. — Beograd je že po svoji legi, na izhodišču Evrope in Orienta, izrazito trgovsko mesto in posreduje trgovino med zapadom in vzhodom. Industrije je v Beogradu malo in to le mlinarske, pivovarske, usnjarske in seveda opekarske, ker se v Beogradu mnogo zida. — Na kraju Beograda je že v davnih časih bila rimska postojanka Singidunum, pozneje Alba graeca (grški beli grad), v 7. do 9. stol. so ga imeli Avari, pozneje so se posestniki mnogokrat menjavali, dokler ga niso l. 1521. za dolgo časa zavzeli Turki. Leta 1717. je princ Evgen Savojski tu premagal Turke in zmagoslavno vkorakal v mesto.

Gospod L. A. Brože, dolgoletni poslovodja Tiskarne sv. Cirila v Mariboru, je obhajal pred nedavnim v Mariboru, telesno in duševno še čil in zdrav, v krogu svojih dragih zlato poroko.

Grad grofov Szapary v Murski Soboti, znameniti zgodovinski grad.

Pevski zbor pri Sv. Benediktu v Slov. gor., ki ga vodi organist Rožnik Jože, z benediškim župn. Gomilškom in kapl. Raušlom.

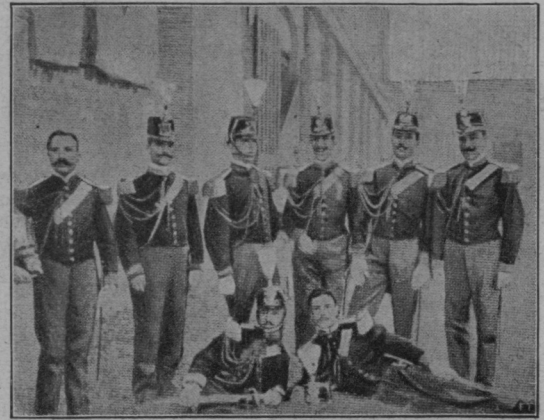

Cerkveni pevski zbor v Dobju pri Planini, ki ga vodi organist Mastnak Ivan. Organisti se poleg učiteljev trudijo za lepo petje.

Skupina vojakov iz palatinske garde.

Papeževa vojska. Že od nekdanj, posebno še ko so imeli veliko samostojno državo, so imeli rimski papeži svoje vojake. Ti vojaki so imeli predvsem dolžnost skrbeti za varnost v papeževi državi, braniti potnike pred roparji itd., le malokdaj so branili državo kot tako. Danes so v vatikanski državi le še te vrste vojaštva: plemiška, švicarska in palatinska garda in pa žandarji. — Uniforme vseh so zelo pisane in slikovite in med seboj niti najmanj slične. — Najuglednejša je plemiška garda. Vsak, ki vstopi v plemiško gardo,

Skupina vojakov iz švicarske garde.

postane takoj kapetan. Vojaki plemiške garde so sinovi plemiških rodbin iz nekdanje papeževe države. Biti morajo vsaj 1.72 m visoki in lepega, izbranega vedenja. Za časa papeževanja Leona XIII. se niso smeli družiti z italijanskimi oficirji, niti hoditi na lov z italijanskimi plemiči. Zabranjeno jim je bilo tudi prisostvovati svečanim sprejemom, godbam in plesom. — Plemiška garda je papeževa osebna straža; ustanovljena je bila l. 1485. pod papežem Inocencem VIII. Nekoliko pozneje je papež Pij IV. uredil posebno gardo 100 plemičev, ki jih je plačevala rimska občina in jih dodelila papežu kot dar; dobila je ime »Cavallieri della Fede« (plemiči vere). Stanovali so v Vatikanu in so bili črno oblečeni. Papež Pij VII. je l. 1801. spremenil to gardo v »Guardia Nobile Pontificia« (papeževa plemiška garda) in Leon XIII. jo je organiziral, kakor je danes. — Švicarska garda je bila ustanovljena l. 1505. za časa papeža Julija II. Ta se je dogovoril s kantonoma Curih in Lucern v Švici, da mu oskrbita 250

Skupina iz plemiške garde.

oboroženih vojakov za njegovo državo. — Organizacija švicarske garde je še danes taka, kakor je bila ob ustanovitvi. Vojaki stanujejo v Vatikanu in tudi oficirji z družinami. V starih časih so bili v švicarski gardi le surovi vojaki, danes pa služijo v njej po večini sinovi iz uglednih družin, ki se v svojem prostem času učijo raznih obrti ali celo študirajo na visokih šolah. Navadno stanujejo v Vatikanu od 25. do 30. leta starosti. V Vatikanu imajo »Švicarji« svoje posebne prodajalne, kjer se morejo dobiti razne potrebščine iz Švice. — Posebna vrsta vojakov je palatinska garda, v kateri služijo po večini obrtniki, krojači, čevljarji, klobučarji in slikarji. Stanujejo v bližini Vatikana in vršijo službo ob posebnih svečanostih in ob določenih dneh. — Vojaki palatinske garde so imeli svoj čas kot nagrado za svojo službo brezplačne vstopnice v gledališče, prednost pri podeljevanju služb in letno 49 lir (sedaj okoli 125 Din) kot plačo. Oficirji nimajo plače, ima jo pa komandant garde. — Najtežjo

in najbolj naporno službo opravljajo žandarji. Malo imajo počitka in skoro neprestano so v službi in to v muzejih, galerijah, skladiščih in vrtovih. — V zadnjem času papeži razorožujejo svoje vojake in bodo kmalu ostali le manjši oddelki gard in žandarji. — Po »Mladosti« M. Vunič.

Levo:

Budistični tempelj na obali Gangesa v Indiji.

Največ indijskih templjev stoji ob Gangesu, sveti reki indijski. Mnogo teh prastarih templjev se že podira, ker reka Ganges izpodkopuje zidovje.

Desno:

Dekleti v moravski narodni noši, ki je gotovo med najkрасnejšimi izmed čeških narodnih noš.

Nov jugoslovanski denar v zlatu so dukati, ki pa jih je bilo le zelo malo danih v promet. 1 dukat, vrednost okoli 100 Din. 4 dukati, vrednost okoli 500 Din.

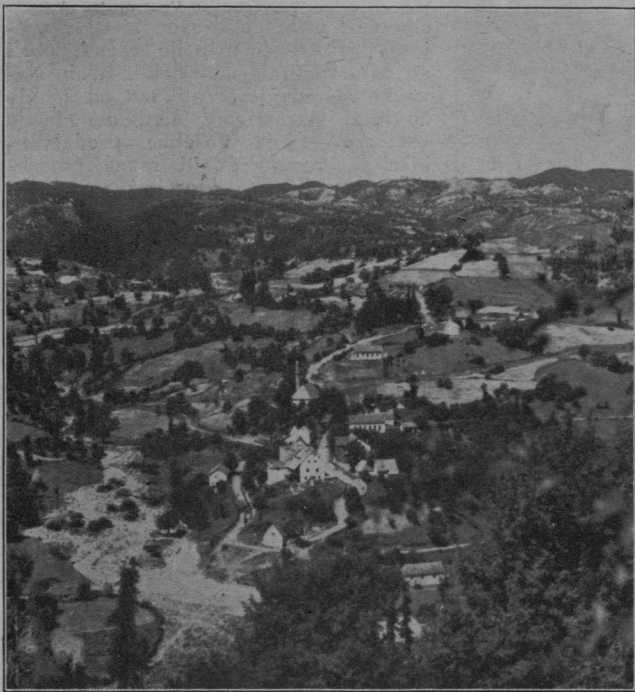
Pranger v Podsredi. Slika spada v 2. pogl. povesti »Guzaj«. Pranger so v zadnjem času oblekli v debelim cementom, da bi ga ne mogel nikdo več odpeljati. Podsrečki sramotilni kamen je igral v krajevni zgodovini spodnjih krajev važno vlogo. Kakor je čitateljem »Slov. Gosp.«

znano, se je pregrešil Guzaj nad prangerjem in so pošteno z njim obračunale Podsrečanke. Tolovaj se je maščeval nad trgom na izviren ter smešen način, a v Podsredo se ni več upal. V spodnjih krajih je znana dolga pesem o prangerju, ki opisuje, kako so odpeljali Šentpetrani v noči pranger v Št. Peter, katerega so hoteli na ta način napraviti za trg. Iz zadeve se je izcimila pravda. Šentpetrani so morali kamen vrniti in koj za tem se je rodila v Št. Petru pesem o prangerju, katero še najbrž prepevajo danes po vinskih hramih in na veselih gostijah. Se ob času prevrata je bilo

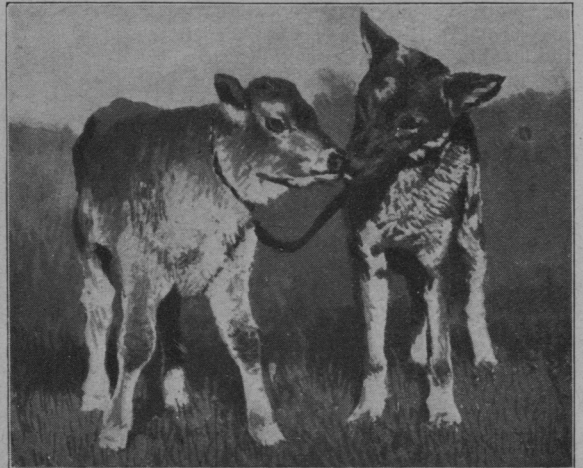
par nočnih napadov na nedolžni pranger, ki je pa sedaj v precej težki cemetni obleki popolnoma varen pred še tako sovražno roko. Vsak tujec, ki obišče Podsredo, ne zamudi prilike, da bi si ne ogledal tolikokrat ogroženega predstavitelja starih trških pravic.

Desno:

Tele s psom na pašniku.

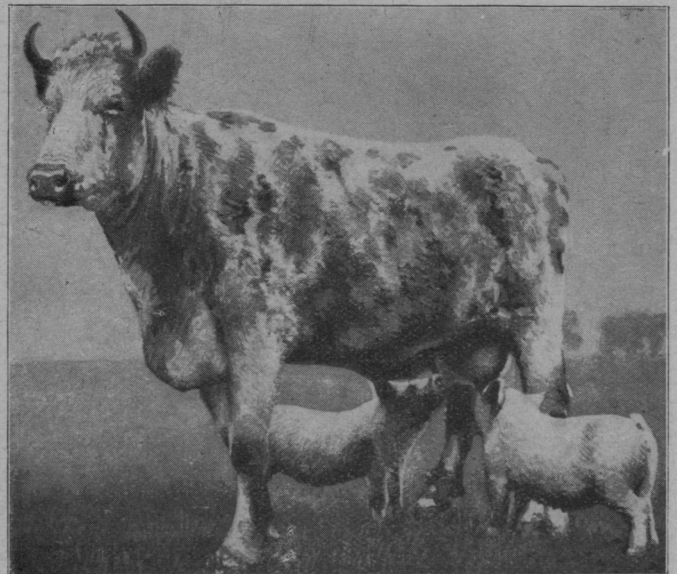
Ulog ob Neretvi v Hercegovini, lep in zdrav kraj v slikoviti dolini Neretve.

Prijateljstvo med živalmi. Če opazujemo živali, vidimo, da se iste vrste med seboj dobro marajo, različne vrste se pa sovražijo ali vsaj druga druge ne marajo. Povsod so to opazovali, pri vseh živalih in so skušali razne vrste živali vzgojiti tako, da bi vsaj druge drugo marale. Malokdaj se je to posrečilo. Le narava je tu pa tam sama poskrbela za to. V naših krajih taki primeri celo niso redki. Videli smo, kako so se mladi psi igrali z mladimi mačkami in niso redki taki primeri. Iz mladostnih skupnih igralcev so nastala živalska prijateljstva, ki so trajala mnogo let. Zgodilo se je nekoč, da je gospodar vrigel ostarelo in bolno mačko v vodo, da bi utonila, pa je pes skočil za njo in jo rešil. Pri psih in mačkah je prijateljstvo že vsakdanje. Malo nenavadno je prijateljstvo med psom in teletom. Nekaj nenavadnega pa je, da krava doji prašiče. In vendar je naša slika napravljena po resnični fotografiji.

Pes z mladimi mačkicami, ki se igrajo in grejejo pri njem.

Krava doji prašiča.